

N:o 22.

Ank. till Riksd. Kansli den 26 April 1884, kl. 3 e. m.

Andra Kammarens Andra Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 10, i anledning af Friherre A. E. Nordenskiölds motion om skrifvelse till Kongl. Maj:t angående vilkoren för uppställande af enskilda telefonledningar.

Uti en inom Andra Kammarerna väckt och till detta Utskott hänvisad motion, N:o 145, har Friherre A. E. Nordenskiöld anhållit, att Riksdagen ville ingå till Kongl. Maj:t med anhållan, det Kongl. Maj:t måtte vidtaga sådana förändringar i förordningen den 20 April 1883, att de deri stadgade hinder, svårigheter och omgångar för anläggande af telefoner måtte så mycket som möjligt undanröjas, på det att omfattande telefonförbindelser må kunna utveckla sig till fromma för landets handel och industri.

I denna motion har motionären lemnat upplysningar om telefoninrättningens uppfinnande, dess hastiga utbredning i de civiliserade länderna och om den lagstiftning, som inom olika länder sökt regelbinda uppfinningens praktiska användande. Beträffande särskildt vårt land har motionären påpekat, hurusom telefontätnen börjat kraftigt utveckla sig, intill dess uppkomna farhågor för deras menliga inverkan på statens telegrafverksamhet föranledt utfärdandet af Kongl. Maj:ts nådiga kungörelse den 20 April nästlidet år, hvarigenom stadgats, att å kronans mark eller inom området för allmän landsväg, statens eller sådan enskild jernväg, som åtnjuter förbindelse med statens telegrafnät, icke utan särskildt nådigt tillstånd må af enskild person eller bolag uppsättas telegraf-, telefon- eller likartad förbindelse.

Ehuru Telegrafstyrelsen derigenom icke, såsom af nämnda styrelse ifrågasatt blifvit, medgifvits rätt att handhafva uppsigten öfver enskild mans eller bolags telefonledningar öfver enskilde jordegares områden, så vore likväl det åberopade stadgandet affattadt utan tillräcklig hänsyn till telefonens betydelse för handeln och industrien och till den utveckling detta nya redskap i samfärdselns och den mensklige kulturens tjänst sannolikt inom en snar framtid komme att hafva. Det kunde nämligen anses för gifvet, att inom få år ej allenast hvarje telegraf- och jernvägsstation komme att utgöra en central-telefonstation för den omgifvande nejden, utan ock, att telefoner komme att finnas vid hvarje bruk, större fabrik och egendom, hvarvid ledningens framdragande långs allmän landsväg oftast torde vara beqvämast, utan att likväl, i de flesta fall, vara af allra ringaste men för landsvägstrafiken. För erhållande af nådigt tillstånd krädes nu vidlyftiga skrifverier, som för mången affärsman torde verka mera afskräckande än den derfor belöpande kostnaden, och ifrågasättas kunde, om det för Kongl. Maj:t vore utförbart att med nödig sakkänedom pröfva den massa dylika ansökningar, som väl årligen torde inkomma, eller om det icke snarare vore lämpligast att en gång för alla lemna tillstånd till dylika för enskildt bruk afsedda anläggningar, för så vidt telefonråden framdrages på visst afstånd från telegrafledning och der Konungens Befallningshafvande, åt hvilken öfverinseendet öfver vägen är anförtrödd, anser telefonledningen icke vara för landsvägstrafiken hinderlig. Motionären anser derjemte, att det för närvarande är för regeringen omöjligt att, utan alltför dryga kostnader och utan inrättandet af en särskild, af hundratals personer bestående telefonstat, anlägga telefoner öfverallt, der allmänheten med skäl kan göra anspråk på dylika ledningar och der handels och industriens behof ovilkorligen fordrar detsamma, samt att det för regeringen äfven skulle vara svårt att utan orättvisa bestämna telefontätets utsträckning och att undgå det bittraste klander af dem, hvilkas intressen af monopolhafvaren ej tillgodosetts. Genom meddelande af koncessioner på viss tid åt enskilda bolag för telefonanläggning på sådana ställen, der staten icke funne med sitt intresse förenligt att nu genast anlägga telefon, skulle, derest icke några onödiga hinder och svårigheter för sådana bolags verksamhet uppställes, dessa olägenheter lätt kunna undvikas. Om derigenom en eller annan mindre telegrafstation blefve obehöflig och kunde indragas, så torde någon verklig minskning i telegrafverkets inkomster derigenom så mycket mindre vara att befara, som den nya lättnad, som vetenskapen här beredt handeln och industrien, torde framkalla liffigare meddelanden så väl med telegraf som post. Beträffande slutligen Telegrafstyrelsens betänklighet med anledning deraf, att man med telefon skulle kunna uppfatta innehållet i ett telegram, som befordras på en parallelt med telefonen gående telegraftråd, så

vore det visserligen sant, att en dylik telegramdechiffrering är möjlig, om trådarna ligga tillräckligt nära hvarandra och andra därför gynsamma förhållanden förefinnas, men i verkligheten torde denna olägenhet, som i andra länder icke synes hafva tillmätts någon större vikt, och som sällan torde vara att befara, kunna helt och hållet undvikas genom fastställande af ett minimiäfstånd, inom hvilket telefontråd ej får framdragas parallelt med telegrafledning.

Vigten och betydelsen för vårt land af telefoninrättningen torde Utskottet endast korteligen behöfva påpeka.

Hos oss hafva de stora äfstånden och bristande eller alltför hinder samma och dyrbara samfärdsmedel länge i hög grad försvårat utvecklingen af landets naturliga hjulpkällor och vår industris täflan med äfven i nämnda hänseende lyckligare lottade länder. För dessa hinders öfvervinnande hafva så väl enskilde som ock, synnerligen i senare tider, stat och kommuner underkastat sig stora uppoffringar, och sålunda hafva nu mera landets samfärdsmedel, dess väganläggningar, sjöfartsanstalter och jernvägar, synnerligen kraftigt utvecklats, under det att samtidigt dermed jemväl post- och telegrafinrättningarnes verksamhet blifvit allt mera liflig och kommer i allt högre grad främja näringslivets behof af ökade korrespondenstillfällen.

Till dessa sistnämnda samhällsnyttiga inrättningar kan nu fogas ännu en i telefoninrättningen, detta underbara, sinnrika och — om det rätt bedrifves — billiga korrespondensmedel, som möjliggör verkliga samtal emellan personer, som befinna sig å olika, ända till tio mil från hvarandra skilda orter.

Denna uppfinning har den yttre likheten med telegrafan, att dess verksamhet liksom telegrafens beror af elektricitet, som förmedelst ledningstrådar forskaffas emellan olika stationer. Men då ett telegrafiskt meddelande måste skrivas, å telegrafstationen aflemnas, taxeras, liquideras och af särskildt utbildade telegrafister aftelegraferas och bokföras, för att sedan å mottagningsstationen åter skrivas, bokföras och afsändas till adressaten, för hvars svar enahanda omständliga och tidsödande förfarande erfordras, så är deremot meddelandet per telefon ett lätt anordnad samtal, som icke kräfver några dyrbara anordningar för stationer och centralstyrelse och knappast andra färdigheter än vanlig tal- och hörsel förmåga. Detta samtal behöfver icke, om telefonen är rätt anordnad, komma till andra, visserligen edsvurna personers kännedom, såsom fallet är med telegrammet, och de samtalande tvingas

icke heller för undvikande af dryga kostnader så mycket som möjligt förkorta meddelandet, till men för dess tydlighet och fullständighet.

I hvilken olika grad en telegraf- och en telefon-ledning emellan tvenne orter anlitas, må kunna visas af följande statistiska uppgifter, som Utskottet förskaffat sig.

Under Augusti år 1882 till och med Februari 1883 vexlades emellan Slite och Visby 445 telegram. Sedan telefonledning emellan nämnda orter jemväl kommit till stånd, egde deremellan under samma månaders påföljande år 6,967 telefonsamtal rum.

Till ledning för en jemförelse må vidare nämnas, att nyssnämnda telefonledningsanläggning, underhåll, amortering samt skötsel, beräknadt för en tid af 7 månader, motsvarar ett värde af 170 kronor 33 öre, hvilket gör nära 2,5 öre för hvarje samtal, hvars ordantal icke så noga som telegrammens behöft begränsas. Skulle nu äfven åtskilliga af dessa samtals egentliga värde icke kunna så högt uppskattas, så torde de anförda siffrorna, synnerligen då man tager i betraktande att det kortaste telegram med svar kostar 2 kronor, likväl ådagalägga, att telefonmeddelandet inom det trängre området genom sin prisbillighet liksom ock genom andra egenskaper har ett afgjordt företräde framför telegrammet, samt att telefonen sålunda kan i näringarnes tjänst blifva ett synnerligen värdefullt redskap.

Om, hvilket numera icke torde kunna betvivlas, telefonen verkligen kan fylla en sådan uppgift, torde frågan, om och i hvad mån befintliga hinder för detta korrespondensmedels tillgodogörande må kunna undanrödjas, vore förtjent af att tagas i noggrant öfvervägande, synnerligen som den häruti intresserade allmänheten icke fordrar något annat än att på sin egen bekostnad få förskaffa sig denna nya nödvändighetsartikel.

Då man jemför de vilkor, som i andra europeiska länder — för så vidt Utskottet derom erhållit kännedom — af myndigheterna uppstälts för telefoners anläggning och bedrifvande med det lagstadgande, som derom i vårt land utfärdats, Kongl. kungörelsen den 20 April nästlidne år, som förbjuder enskild person eller bolag att utan Kongl. Maj:ts särskilda tillstånd uppsätta telegraf-, telefon- eller annan likartad förbindelse å kronans mark eller inom området för allmän landsväg, statens eller sådan enskild jernväg, som åtnjuter förbindelse med statens telegrafnät, så måste man erkänna, att telefonens existensvilkor i vårt land äro i flera hänseenden drägligare än annorstädes vanligen är fallet.

Merendels äro post- och telegrafinrättningarna statsmonopol och i en del stater tillika beskattningsmedel. För att skydda dessa viktiga och inbringande monopol mot intrång af den nya uppfinningen eller för att genom densamma bereda sig ökad statsinkomst hafva de särskilda ländernas styrelser

antingen åt statens telegrafverk förbehållit rättigheten att anlägga och bedriva telefoner eller åt enskilda personer och bolag på viss tid och emot enligt våra förhållanden ganska höga afgiftsbelopp till statskassan i större eller mindre mån öfverlåtit berörda rättighet.

Hos oss deremot äro, under förutsättning att vederbörande jordegares tillstånd till ledningens uppsättande erhålles, så väl anläggning som bedrivande af telefoner fria, men beträffande särskildt de områden, som i ofvannämnda kungörelse omförmälas, har Kongl. Maj:t förbehållit sig rätt att i hvarje särskildt fall pröfva, om ledning öfver sådant område får dragas eller icke.

Denna nådiga kungörelses tillämpning enligt de grundsatser, som dervid gjort sig allt mera gällande, har emellertid faktiskt ledt derhän, att mången ort, som på sin egen bekostnad önskat tillgodogöra sig telefonuppfinningen, sett sig förhindrad att få detta behof tillgodosedt.

För åstadkommande af erforderliga telefonanläggningar å *landsbygden* med dess större afstånd för ledningarne fordras ett sammanträffande af flere derför gynsamma omständigheter. Om än i de flesta fall öfverenskommelse med vederbörande enskilda jordegare kan om ledningens framdragande öfver deras mark träffas, så är det dock ganska ofta omöjligt att helt och hållet undvika kronans mark, område för allmän landsväg samt statens eller sådan enskild jernväg, som åtnjuter förbindelse med statens telegrafnät.

Nu har Herr Statsrådet och Chefen för Finansdepartementet vid den här ifrågavarande motionens remitterande upplyst, att förberörda nådiga kungörelse, föranledd af Telegrafstyrelsens »förnyade framställning hos regeringen för att söka i någon mån få ett korrektiv emot anläggande af telefoner hvarhelst man behagade», blifvit utfärdad med särskildt fäst afseende å telegrafverkets behof af skydd emot ett bestämdt konkurrensförhållande från telefoninrättningarnes sida, och hvilket konkurrensförhållande ansetts kunna blifva af ytterst menlig beskaffenhet för telegrafverket. Då ett sådant konkurrensförhållande kunnat befaras, har Kongl. Maj:t derföre vägrat att till telefonanläggning öfver allmänt område lemna nådigt tillstånd, hvilket emellertid i många fall lemnats, då fråga varit att sätta en statens telegraf- eller jernvägsstation i förbindelse med den omkringliggande nejden.

Då dessa grundsatser, som, enligt hvad tillika upplyst blifvit, under en fortsatt handläggning af dylika till regeringen inkomna ärenden gjort sig allt mera gällande, synas vara egnade att från de förmåner, som genom telefoninrättningen erbjudas näringarna samt enskildes hushållning, tills vidare afskära högst betydande områden af rikets landsbygd, under det att telefoninrättningen i städerna är stadd i en stark utveckling, så kan det emellertid ifrågasättas, om icke landet i sin helhet sålunda lider större och mera afsevärdt men än det, som telefonkonkurrensen kan tillfoga telegrafverket.

Ingen ifrågasätter, att staten skall med anslag understödja telefoninrättningar. De enskilde äro beredda att utan understöd sjelfva bekosta de derför erforderliga ledningarna, men med hänsyn till det gagn äfven detta kommunikationsmedel tillför det allmänna, hysa de deruti grundade förhoppningar om att staten, som ock är landets störste jordegare, icke skall derför uppställa hinder och svårigheter.

Visserligen har Telegrafstyrelsen erbjudit sig att tillgodose allmänhetens behof af en genom telefonförbindelser underlättad samfärdsel, och i sitt underdåniga memorial den 30 Mars 1883 yttrar styrelsen:

»Det ligger i öppen dag, att dylika företag (enskilda telefonanläggningar) stå i strid med statens intressen och ett sådant förhållande kan på intet vis anses berättigadt af något allmänhetens verkliga behof af den enskilda företagsamhetens mellankomst för ernående af de fördelar, som med utsträckta telefonförbindelser åsyftas, sedan Eders Kongl. Maj:t bemyndigat Telegrafstyrelsen att genom anläggande af telefonförbindelser underlätta den allmänna samfärdseln, är nemligen allmänheten i tillfälle att genom telegrafverket komma i åtnjutande af dylika förbindelser uppå vilkor, som i de flesta fall ställa sig förmånligare än om anläggning utföres af enskilda entreprenörer.»

Allmänheten synes emellertid icke hafva förmått rätt uppskatta nyssnämnda förmån, ty, ehuru berörda nådiga bemyndigande för Telegrafstyrelsen är dagtecknad den 10 Juni 1881, så har likväl af det icke obetydliga antal telefonförbindelser, som efter nämnda tid här i landet kommit till stånd, endast ett försvinnande fåtal anordnats af telegrafverket.

Några egentliga telefontät är icke af telegrafverket anordnade i flera än följande 4 städer: Malmö och Lund med tillsammans 343, Hernösand med 81 och Uddevalla med 43 abonnenter. Telegrafverkets öfriga telefonförbindelser äro tillsammans 14 om 461,1 kilometer och med tillsammans 58 abonnenter.

Telegrafverkets abonnentsafgift är för nätet Malmö—Lund 125 kronor om året i tio år och för öfriga förbindelser 80 kronor om året i fem år, och ehuru dessa afgifter äro vida lägre än utlandets, så äro de likväl, jemförda med de enskilda telefonföreningarnes pris, så höga, att någon konkurrens, i fråga om telefoners anläggande och bedrifvande, med dessa föreningar knappast synes vara för telegrafverket möjlig.

I Visby t. ex., der nätet är ordnad för 103 delegare, bekostar hvarje delegare inköp af telefonapparat med ledning inom staden jemte sin andel i centralstationen, d. v. s. fullständig telefonförbindelse, till pris af 165 kronor, och betalas derutöfver en årsafgift af 18 kronor. Deltagarne blifva

derigenom *egare* till så väl apparat som nätets öfriga delar, under det att telegrafverkets drygare abonnentsafgifter endast äro att betrakta som hyra.

Såsom ett annat ur verkligheten hemtadt, upplysande exempel må kunna anföras den genom enskild företagsamhet åvägabragta telefonledningen Slite—Visby om 38 kilometer och 5 stationer, som enligt telegrafverkets uppgifna normalpris skulle hafva kostat en hvar af dessa stationsinnehafvare vid pass 200 kronor i *årlig abonnentsafgift*. Denna ledning har, inbegripet 5 telefonapparater och centralskifva, i ett för allt kostat 3,633 kronor 6 öre, hvarå till ränta och amortering beräknas 10 proc. .... kr. 363: 36.
Tillsyn, underhåll m. m. årligen ..... » 190: —

Summa kr. 553: 36.

Derifrån kan räknas årlig inkomst för icke-delegares samtal, som från 17 juli till 31 Dec. 1883 inbragt 59 kr. 50 öre förslagsvis ..... kr. 120: —
samt bidrag från delegare i Visby-nätet ..... » 190: — 310: —
då årskostnaden blir ..... kr. 243: 36.
eller för hvarje *delegare* ..... » 48: 67.

Det synes ock ligga i sakens egen natur, att ett centralt embetsverk som Telegrafstyrelsen icke så billigt och förmånligt som den enskilda företagsamheten kan anlägga och administrera den stora mängd af telefontät, hvaraf behofvet, i den mån allmänheten lärt känna de förmåner uppfinningen erbjuder, allt bestämdare framträd, och i all synnerhet synas telefonföreningar, som icke afse vinstutdelning, utan tillgodoseendet af ett gemensamt lokalt behof, hafva väl fyllt sin uppgift.

Den omständigheten, att den enskilda företagsamheten kan förmånligare än telegrafverket tillgodose allmänhetens behof af för vårt lands vidsträckt område erforderliga telefontät, torde vara värd att synnerligen noga beaktas. Om man förmedelst statens myndighet i väsentligare mån förhindrar den enskilda företagsamheten att härmed taga befattning, så torde följden deraf i förening med telegrafverkets relativt allt för dryga abonnentsafgifter blifva den, att telefonanläggningar sällan lära komma till stånd annorstädes än i städerna och att abonnenternas antal i hvarje nät blifver allt för fåtaligt. Ett telefontät blir nemligen först då af något egentligt värde, då det möjliggör korrespondens emellan många delegare inom det område, som nätet lämpligen kan betjena, hvilket ock är ett vilkor för att kostnaden för hvar och en kan blifva så måttlig, att äfven den mindre näringsidkaren kan finna det med sin fördel förenligt att begagna nätet. Så väl för tillgodoseendet af landets behof af telefontöfbindelser som ock för att de särskilda näten må kunna göra största möjliga nytta synes det vara önskligt, att allmänheten

icke må förhindras från att sjelf omhändertaga och sköta det nya korrespondensmedlet, som jemväl genom sin enkelhet och lätthandterlighet därför synnerligen väl lämpar sig.

Men äfven från andra synpunkter sedt, kan den enskilda företagsamheten erbjuda allmänheten större förmåner än telegrafverket.

Då telegrafverket hittills icke synes hafva ansett det vara med sitt intresse förenligt att söka erhålla förbindelser emellan telegrafstationerna och de enskilda telefontäten, så har det för den dessa telegrafstationer omgivande landsbygden varit af ett i allmänhet mycket underordnad intresse att erhålla en sådan anslutning till statens telegrafstation, som ansetts böra göras till vilkor för att telefonledning öfver allmänt område skall tolereras. Genom en sådan anslutning till telefontänet vinnes nemligen icke förbindelse med det enskilda, lokala telefontänet, med hvars delegare landsbygden oftast har sina lifligaste affärsförbindelser.

Något afseende torde ock böra tillmätas allmänhetens smak för att sjelf utan något embetsverks förmyndarskap få handhafva en sin egen hushållsangelägenhet, då ingens rätt derigenom trädes för nära.

Åtminstone torde det icke, såsom Telegrafstyrelsen vill göra troligt, ligga »i öppen dag att dylika företag stå i strid med statens intresse,» som väl kanske snarare torde fordra, att ett verkligt och allmänt känt behof af en anslutning på så drägliga vilkor som möjligt till nu befintliga eller under bildning varande telefontät blir tillgodosedt i stället för motarbetadt, äfven om en omgestaltning och reduktion af Kongl. telegrafverket derigenom blifva oundvikliga.

Att den nya uppfinningen skall hållas tillbaka, för att nyssnämnda statsinstitution må kunna i sin nuvarande och nu mera till en del onaturliga utsträckning bestå och än vidare utvecklas, kan, enligt Utskottets förmenande, icke vara rimligt. Tvärtom torde det särskildt för telegrafverket vara en vinst att slippa ifrån en del förlustbringande telegraflinier, som icke äro väsentliga för det »stambanenät», som verket torde behöfva bibehålla, och då telefonen åtminstone för närvarande icke kan konkurrera med telegraflinierna annorstädes än på kortare afstånd, så tillfaller korrespondensen på de längre afstånden fortfarande såsom hittills telegrafverket. Det är dessutom, såsom motionären påpekat, både rimligt och antagligt, att telefonernas verksamhet inom det trängre området i handels och näringarnes tjänst skall, om än icke genast, framkalla en lifligare post- och telegrafkorrespondens å längre håll, hvarigenom full ersättning kan beredas för telefonens intrång i telegrafens förutvarande verksamhet.

Att telefoninrättning, som förbinder statstelegrafstation eller jernvägsstation med den omkringliggande nejden, långt ifrån att medföra något men

för telegrafverket, tvärt om befrämjar telegrafkorrespondensen, har af Herr Statsrådet och Chefen för Finansdepartementet blifvit uttryckligen framhållet, då detta ärende till Utskottet remitterades. Denna telefoninrättningens för- måga att tillföra telegrafens trafik är tydligen alldeles densamma, vare sig telefonen är anordnad af telegrafverket eller genom den enskilda företags- samhetens föranstaltande, och då telegrafverket icke lär vilja skörda någon vinst på sjelfva anläggningen, så kunde man hafva anledning antaga, att telegrafverket skulle vilja se sin trafik ökad genom en anknytning till de enskilda näten i städerna, till hvilka den omkringliggande nejden helst söker sin telefonförbindelse. Telegrafverket tyckes emellertid helst vilja vara isole- radt från dessa enskilda nät, i hvars verksamhet dess styrelse företrädesvis ser en mot statens intresse stridande konkurrens.

För den korresponderande allmänheten har emellertid den om telefoners anordnande uppkomna konkurrensen emellan telegrafverket och enskilde och i all synnerhet emellan dessa sistnämnda sins emellan burit goda frukter, och utan tvifvel skulle denna konkurrens blifva för landet i långt vidsträck- tare grad gagnelig, derest icke ett ganska verksamt »korrektiv emot anlägg- ande af telefoner hvarhelst man behagade» verkligen blifvit funnet i ofvan åberopade nådiga kungörelse sådan densamma hitintills tillämpats enligt grund- satsen, som under en fortsatt handläggning af dylika ärenden gjort sig allt mer gällande.

Kunde någon ändring i denna tillämpning för framtiden åstadkommas i den riktning, att omsorgen för telegrafverkets intresse icke finge ställa sig hindrande i vägen för anordnandet af för landet behöfliga telefonförbindelser, så torde emellertid någon ändring i sjelfva kungörelsen icke vara för när- varande erforderlig.

Att enskilda, som för telefonanläggning vilja begagna kronan tillhörig mark, område för allmän landsväg, statens eller sådan enskild jernväg, som åtnjuter förbindelse med statens telegrafverk, derom i hvarje särskildt fall böra hos vederbörande göra ansökan, är lika naturligt som att telefonanlägg- gare bör förskaffa sig enskilde fastighetsegares tillstånd till ledningens fram- dragande öfver deras mark, och då ansökning derom, i hvad statens rätt rör, pröfvas af Konungen, så beredes derigenom säkerligen större enhet och likformighet i anläggningsvilkoren, än om denna pröfning skulle åt 24 olika lokalmyndigheter anförtras.

Om någon telefonledning i följd af de för ansökaren genom den nu före- skrifna proceduren förknippade vidlyftiga skrifterier och omgångar icke skulle komma till stånd, så torde man deri endast kunna se ett bevis på, att ett verkligt behof af anläggningen ännu icke framträdte.

Deremot och då vid nämnda kungörelses tillämpning omsorgen om

telegrafverkets tillgodoseende synes hafva varit hinderlig för en, efter Utskottets förmenande, naturlig, väl behöflig och för den allmänna hushållningen synnerligen värdefull komplettering af landets samfärdsmedel, samt då ett uttalande från Riksdagens sida torde vara erforderligt, på det att nämnda hinder må kunna undanrödjas, så får Utskottet vördsamt hemställa, att, med föranledande af Friherre Nordenskiölds förberörda motion, Andra Kammaren för sin del ville besluta,

att Riksdagen behagade uti skrifvelse till Kongl. Maj:t anhålla, att vid pröfning jemlikt förordningen af den 20 April 1883 af ansökan om tillstånd att anlägga telefonledning Kongl. Maj:t täcktes fästa hufvudsakligt afseende på befordrandet af denna nyttiga uppfinnings utbredande på billigaste villkor.

Stockholm den 22 April 1884.

På Utskottets vägnar:

AUG. BOKSTRÖM.

Herr *A. M. Lundberg* har anhållit få antecknadt, att han icke deltagit i detta ärendes afgörande i Utskottet.
